

Minister Klimatu i Środowiska

DPN-WJP.050.15.2025.MB
4109315.16571340.13570013
Warszawa, 16-12-2025

Dotyczy: udzielenie odpowiedzi na interpelację posła Jarosława Zielińskiego (K10INT13830)

Temat: zwiększenie w okresie grzewczym emisji zanieczyszczeń powietrza przekraczających dopuszczalne normy oraz sposobów przeciwdziałania temu zjawisku

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z przekazaną interpelacją przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

W Polsce wciąż główną przyczyną występowania wysokich stężeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu są indywidualne urządzenia grzewcze opalane paliwami stałymi. Według danych Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków w 2,7 mln budynków jednorodzinnych w Polsce jedynym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, który nie spełnia wymagań 5 kl. lub ekoprojektu lub ogrzewacz na paliwo stałe (np. piec, kominek).

Eksploatacja tych źródeł ciepła jest przyczyną odczuwalnego wzrostu emisji zanieczyszczeń w godzinach wieczornych, gdy wzrasta intensywność ogrzewania domów. Przepisy art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska dają kompetencje dla upoważnionych pracowników urzędów gmin i straży gminnych do prowadzenia kontroli przestrzegania wymagań w zakresie ochrony środowiska u osób prywatnych w godz. 6-22, co jest adekwatne do okresu wzmożonej eksploatacji źródeł ogrzewania.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska prowadzi liczne dziania, zarówno na poziomie krajowym, jak i lokalnym których celem jest wsparcie samorządów w zakresie poprawy jakości powietrza w tym m.in. poprzez:

- dofinansowanie z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” wymiany nieefektywnych źródeł ciepła i termomodernizacji

Od uruchomienia Programu w 2018 r. do 21.11.2025 r. w ramach Programu złożono ponad 1 mln wniosków o dofinansowanie na kwotę 41 mld zł i wypłacono dofinansowanie w wysokości ok. 19 mld zł. NFOŚiGW dofinansowuje również punkty konsultacyjno-informacyjne Programu w gminach, a od 31 marca 2025 roku również działania operatorów gminnych, którzy wpierają osoby o niskich dochodach w zakresie skorzystania z programu „Czyste Powietrze” i przeprowadzenia inwestycji wymiany źródła ciepła i termomodernizacji budynku;

- wprowadzenie nowych norm jakości dla paliw stałych
Rozporządzenie Ministra Przemysłu oraz Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych [1] określa wymagania jakościowe dla paliw stałych węglowych dopuszczonych do sprzedaży dla gospodarstw domowych i instalacji do 1 MW. Przyjęto w nim rozłożone w czasie zmiany wartości parametrów jakościowych takich jak: zawartości siarki całkowitej, zawartości popiołu oraz wartości opałowej, czy też zawartości wilgoci całkowitej - czyli parametrów kluczowych i istotnych ze względu na emisję zanieczyszczeń powietrza oraz gazów cieplarnianych powstających w procesie spalania paliw. Od 24 maja 2025 roku obowiązują również normy jakości dla peletu i brykietu drzewnego dopuszczonego do sprzedaży dla gospodarstw domowych i instalacji do 1 MW [2].
- opracowanie Poradnika dla gmin dotyczącego dobrych praktyk prowadzenia kontroli palenisk domowych oraz uchwał antysmogowych
Celem Poradnika jest przedstawienie ujednoliconych w skali kraju praktycznych wskazówek jak prowadzić kontrole palenisk domowych oraz wykorzystać je do działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza. Poradnik został przekazany do wszystkich gmin w Polsce.
- regularną współpracę z samorządami i organizacjami pozarządowymi w celu wymiany dobrych praktyk wdrażania programów ochrony powietrza i uchwał antysmogowych.

Ważnym instrumentem służącym poprawie jakości powietrza są tzw. „uchwały antysmogowe”, które są przepisami prawa miejscowego obowiązującymi na obszarze województwa lub jego części. Uchwały określają ograniczenia lub zakazy dotyczące rodzajów lub jakości paliw stałych przeznaczonych do stosowania – spalania na potrzeby grzewcze w sektorze bytowo-komunalnym. Celem uchwał antysmogowych jest zapobieganie negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko instalacji spalania paliw, które nie wymagają pozwolenia na emisję albo zgłoszenia. Proces spalania paliw w instalacjach grzewczych małej mocy jest bowiem jedną z głównych przyczyn złego stanu jakości powietrza w Polsce. Aktualnie w kraju realizowane są uchwały antysmogowe na terenie 14 spośród 16 województw.

Jednocześnie w Ministerstwie Klimatu i Środowiska trwają prace związane z wejściem w życie nowej dyrektywy w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy [3]. Dyrektywa określa nowe, niższe dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń, które będą obowiązywać od 2030 roku.

W ramach prac związanych z implementacją wymagań ww. dyrektywy do polskiego prawa, przeanalizowane zostaną obowiązujące przepisy określające krajowy system oceny i zarządzania jakością powietrza. Przygotowane zostaną kompleksowe propozycje przepisów, które pozwolą na skuteczne wdrożenie nowych wymagań oraz osiągnięcie zastrzonych standardów jakości powietrza w wyznaczonym terminie.

Wdrożenie dyrektywy pozwoli na ograniczenie negatywnego oddziaływania zanieczyszczeń na zdrowie. Według analiz Zespołu Roboczego przy Radzie Zdrowia Publicznego pozwoliłoby to na uniknięcie w Polsce 30 tys. przedwczesnych zgonów rocznie związanych z narażeniem na pył PM_{2,5} oraz uniknięcie 3,2 tys. przedwczesnych zgonów rocznie związanych z narażeniem na NO₂. Zanieczyszczenie powietrza przekłada się również na koszty zdrowotne (koszty leczenia i hospitalizacji osób chorych na choroby układu oddechowego czy też układu krążenia, koszty dla pracodawców związane z absencją pracowników w zakładach pracy). Organizacje zajmujące się zdrowiem

publicznym szacują te koszty zdrowotne dla Polski od kilkunastu do kilkudziesięciu mld zł rocznie.

Podstawa prawna:

[1] Rozporządzenie Ministra Przemysłu oraz Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 listopada 2024 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych (Dz.U. 2024 poz. 1618)

[2] Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 maja 2025 r. w sprawie wymagań jakościowych dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu (Dz.U. 2025 poz. 618)

[3] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2881 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM